

ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน
ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*

LEADERSHIP FACTORS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING PRIMARY SCHOOL QUALITY IN THE THREE SOUTHERN
BORDER PROVINCES

ณัฐธิตา ชุมประมาน

Natthita Chumpraman

ประชุม รอดประเสริฐ

Prachoom Rodprasert

จรัส อติวิทยากรณ์

Jaras Atiwithayaporn

มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Hatyai University, Thailand

E-mail: natthita.chu004@hu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ศึกษาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) ศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) ตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 286 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา สุ่มตัวอย่างแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .963 ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ อิทธิพลทางตรงทางอ้อม ทดสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 2) คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภาพรวมอยู่ในระดับดี ด้านกระบวนการบริหารการจัดการ ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 3) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พยากรณ์

* Received 9 August 2022; Revised 27 August 2022; Accepted 29 August 2022

หาตัวทำนายที่ดีที่สุด คือ ด้านภาวะผู้นำ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ร่วมทำนายปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ได้ร้อยละ 22.40 มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 สมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอย่างน้อย 1 ด้าน มีผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้ รูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 1.474 + .230 \text{ (Ethic)} + .339 \text{ (Leadership)}$ รูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .213 \text{ (Ethic)} + .293 \text{ (Leadership)}$ 4) พิจารณาผลตรวจสอบองค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผ่านเกณฑ์ มีค่าดัชนีที่ได้คือ $\text{CMIN/p} = 22.605$ $\text{df} = 1.610$ $P = .067$ $\text{GFI} = .982$, $\text{RMSEA} = .047$ $\text{CFI} = .995$ $\text{AGFI} = .995$ $\text{TLI} = .991$ $\text{RMR} = .008$ $\text{CN} = 298$

คำสำคัญ: ปัจจัยภาวะผู้นำ, ผู้บริหารโรงเรียน, คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) study the level of leadership of primary school administrators in the three southern border provinces 2) study the quality of primary schools in the three southern border provinces 3) study the factors of leadership of school administrators that affect Quality of primary schools in the three southern border provinces 4) Examine the leadership factors of school administrators affecting the quality of primary schools in the three southern border provinces. Mixed research method The research sample consisted of 286 people, namely school administrators, teachers, school committees. Stratified sampling The tool used the questionnaire, interview form, the confidence value was .963 using software packages for analysis, including mean, standard deviation Pearson correlation coefficient Multiple regression analysis direct influence The corroborative component was tested. The results showed that 1) the level of school administrators leadership influenced the quality of primary schools. The overall picture is at a high level. The highest mean is in human relations. The mean is 4.48 2) Quality of primary schools in the three southern border provinces The overall picture is good. In terms of management process, the mean was 3.97 3) Leadership factors of school administrators affected the quality of primary schools. The forecast for the best predictor was leadership, morality and ethics, together to predict the leadership factors of school administrators affecting the quality of primary schools by 22.40 percent. It was statistically significant at .01

level. The hypothesis was that the leadership of the school administrators in at least one aspect had an effect on the quality of primary schools. Forecast in raw score format as follows: Raw score $\hat{Y} = 1.474 + .230 \text{ (Ethic)} + .339 \text{ (Leadership)}$ Standard score $\hat{Z} = .213 \text{ (Ethic)} + .293 \text{ (Leadership)}$ 4) Considering the confirmation component, it was found that it was consistent with the empirical data through the criteria. The index value was $CMIN/p = 22.605$ $df = 1.610$ $P = .067$ $GFI = .982$, $RMSEA = .047$ $CFI = .995$ $AGFI = .995$ $TLI = .991$ $RMR = .008$ $CN = 298$

Keywords: Leadership Factors, School Administrators, Primary School Quality, Three Southern Border Provinces

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พัฒนาประเทศ ผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นทั้งความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) คือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาค้นให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญ ภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรม มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุข ในสังคม” แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2574 กับทิศทางที่จะพัฒนาการศึกษาในมิติต่าง ๆ เช่น มิติด้านความมั่นคง มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ กวี วงศ์พุฒิ ชี้ให้เห็นพฤติกรรมภาวะผู้นำที่แสดงออก 5 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน 2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านภาวะผู้นำ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ (กวี วงศ์พุฒิ, 2542) ซึ่งเป็นการจูงใจให้ผู้ตามทำงานได้มากกว่าที่คาดหวังไว้ เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และเพื่อพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เตรียมความพร้อมการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุงพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น การสร้างความเป็นมาตรฐานการศึกษาของชาตินั้น มีปัจจัยสำคัญเป็นลักษณะทางการศึกษา ก่อให้เกิดคุณภาพที่พึงประสงค์ภายใต้มาตรฐานที่ยอมรับ การสร้างความเป็น “คุณภาพการศึกษา (Educational Quality)

คำว่า “คุณภาพ (Quality)” เป็นคำที่ใช้กันมากในวงการธุรกิจ มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างต่างกัน (สมศักดิ์ สันธุระเวช, 2542) ได้กล่าวว่า การทำให้ลูกค้าพึงพอใจและความหวังของลูกค้าได้รับการตอบสนอง เช่น คุณภาพในการศึกษา คือ การทำให้ผู้ปกครอง ชุมชนสังคม เกิดความพึงพอใจ ประทับใจ เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นความสามารถของผู้นำในการจูงใจผู้ร่วมงานให้เห็นคุณค่าในการทำงานมีการสื่อสารที่ชัดเจน เปิดเผย พัฒนาความสามารถและศักยภาพในการทำงานของผู้ร่วมงานให้ดำเนินงานประสบผลสำเร็จ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แนวคิดของ เบทแมน และสเนล (Bateman, T. S. & Snell, S. A., 1999) ครอบคลุมไว้เพื่อเป็นรากฐานในการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อศึกษาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
4. เพื่อตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. **รูปแบบการวิจัย** เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods) ในลักษณะของการผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) สถานที่ในการวิจัย คือ โรงเรียนประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการเขตสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 286 คน กลุ่มตัวอย่างคำนวณด้วยสูตรของทาโรยามาเนและใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Yamane, T., 1973) และวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะจง จำนวน 15 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ศึกษา และทบทวนวรรณกรรมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระยะที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ระยะที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ระยะที่ 4 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบและยืนยันอิทธิพลของภาวะผู้นำต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. เครื่องมือวิจัย

การศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้)

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา มาวิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านพฤติกรรมปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้าน เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วง ๆ โดยมีความหมายดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย พฤติกรรมปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 5 ด้าน

4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

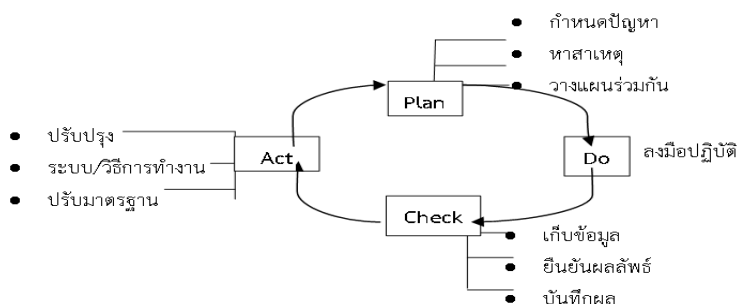
3. แบบสอบถามตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตรวจสอบความเที่ยงตรง โดยใช้วิธีการหาค่า IOC และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha, ค.ศ.1970)

4. การวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) ซึ่งแบ่งค่าช่วงคะแนนเป็นช่วงๆ โดยมีความหมายดังนี้ เกณฑ์การตัดสินคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 5 ระดับ

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	ระดับคุณภาพ	แปลคุณภาพ
4.50 - 5.00	ร้อยละ 90 ขึ้นไป	5	• ระดับยอดเยี่ยม
4.00 - 4.99	ร้อยละ 80.00 - 89.99	4	• ระดับดีเลิศ
3.50 - 3.99	ร้อยละ 70.00 - 79.99	3	• ระดับดี
2.50 - 2.99	ร้อยละ 60.00 - 69.99	2	• ระดับปานกลาง
0.00 - 2.49	น้อยกว่าร้อยละ 60.00	1	• ระดับกำลังพัฒนา

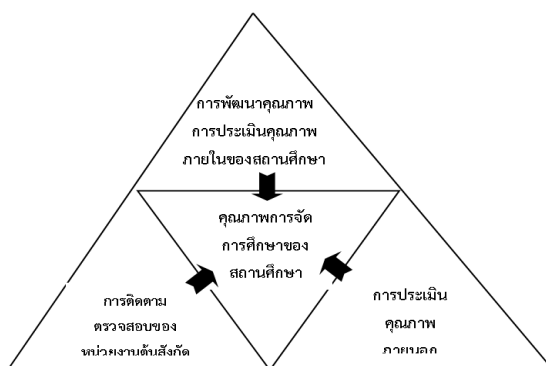
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) (linear regression analysis) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) เกณฑ์ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อบอกระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

การศึกษาวิจัยปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีแนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนคุณภาพ ได้มีนักวิชาการหรือนักการศึกษาให้ความหมายเกี่ยวกับคุณภาพของสถานศึกษาไว้หลายท่าน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ที่มุ่งมั่น พัฒนาคนอย่างรอบด้านเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม และการเรียนรู้ ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานจะต้องคำนึงถึง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (Strategic Plan) โครงการทุกโครงการมีเป้าหมาย มีการวางแผน รวมทั้งการติดตามโครงการ กำกับดูแลโครงการอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกระบวนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

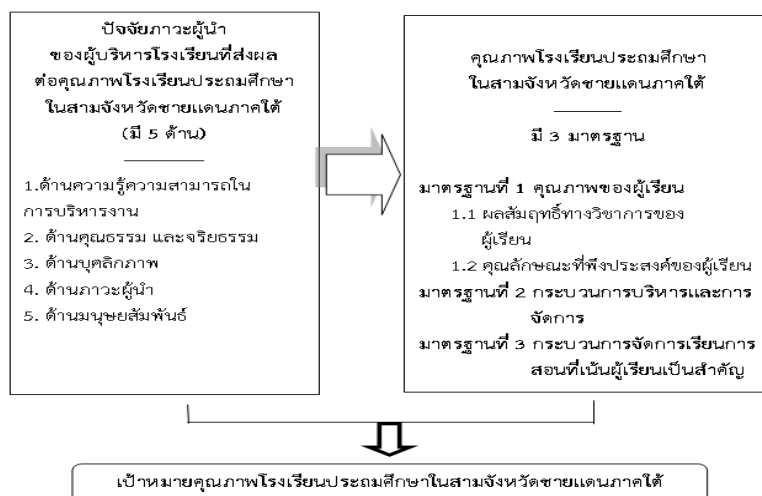
วงจรคุณภาพ 4 กระบวนการ หรือเรียกว่า วงจร PDCA สามารถอธิบายได้ดังนี้ P = Plan = วางแผน หมายถึง ขั้นตอนการวางแผนเพื่อเลือกปัญหาดัง แก่ปัญหาและการวางแผน แก้ปัญหา D = Do = ปฏิบัติ หมายถึง ขั้นตอนการแก้ปัญหา นำวิธีการแก้ปัญหาไปปฏิบัติ C = Check = ตรวจสอบ หมายถึง ขั้นตอนการเปรียบเทียบผลการแก้ปัญหา โดยเก็บข้อมูลก่อน และหลังแก้ไข ได้ผลอย่างไร ตรงตามเป้าหมายหรือไม่ A = Act = แก้ไข หมายถึง การนำวิธีการแก้ปัญหาที่ได้ผลมากำหนด เป็นมาตรฐาน เพื่อยึดถือปฏิบัติต่อไปและกำจัดปัญหาให้หมดไป การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้ เป็นการดำเนินงาน โดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่า สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดให้มีการประเมินทุก 5 ปี (ปราโมศ อัสโร, 2554) สามารถดำเนินการได้ทั้งในส่วนการพัฒนาคุณภาพและการประเมินคุณภาพสถานศึกษา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎี นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรง ด้วยวิธีการ IOC จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .963 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา นำมาแสดงผลเป็นร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์พฤติกรรมปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้าน

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง โดยการวิเคราะห์หาค่าอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม ทดสอบเพื่อตรวจสอบโมเดลการวิเคราะห์หาค่าองค์ประกอบเชิงยืนยัน ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ในโปรแกรมสำเร็จรูป Amos

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลการวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และระดับพฤติกรรมปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมเป็นรายด้าน

ลำดับ	ปัจจัยภาวะผู้นำ 5 ด้าน	n = 286		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน	4.23	0.54	มาก
2	ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4.45	0.55	มาก
3	ด้านบุคลิกภาพ	4.44	0.51	มาก
4	ด้านภาวะผู้นำ	4.36	0.52	มาก
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.48	0.51	มาก
รวม		4.39	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมปัจจัยภาวะผู้นำ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลรวมปัจจัยภาวะผู้นำ พบว่า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.48 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.51 รองลงมา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.55

2. การวิเคราะห์คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ระดับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (มาตรฐาน 3 ด้าน)

ลำดับ	คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้	n = 286		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
มาตรฐานที่ 1	คุณภาพของผู้เรียน	3.84	0.67	ดี
	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน	3.84	0.67	ดี
	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	3.84	0.67	ดี
มาตรฐานที่ 2	กระบวนการบริหารและการจัดการ	4.11	0.67	ดีเลิศ
มาตรฐานที่ 3	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.94	0.61	ดี
รวม		3.97	0.64	ดี

จากตารางที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับ ดี มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.97 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.11 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.67

3. ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

การวิเคราะห์สหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ดังปรากฏในตาราง

	Effective	Ability	Ethic	Personality	Leadership	Relation
Pearson Correlation	1	.421	.431	.347	.451	.398
Effective						
Ability	.421	1	.754	.687	.712	.665
Ethic	.431	.754	1	.779	.742	.761
Personality	.347	.687	.779	1	.748	.801
Leadership	.451	.712	.742	.748	1	.786
Relation	.398	.665	.761	.801	.786	1

จากตารางที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามตาราง ความสัมพันธ์ของเพียร์สันกับผลรวมระหว่างตัวแปร ในแต่ละด้านมีค่าอยู่ระหว่าง .347 - .801 แล้วนำผลรวมวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผล ต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการนำค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน มาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

4. ผลการตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน ประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปรากฏผลการวิจัย ตามตารางที่ 4 และตารางที่ 5

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผล ต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ชื่อตัวแปรพยากรณ์	B	SEE	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	1.474	.278		5.291	.000
ด้านคุณธรรมและจริยธรรม	.230	.084	.213	2.721	.007
ด้านภาวะผู้นำ	.339	.090	.293	3.743	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรพยากรณ์คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ แบบขั้นตอน (Stepwise

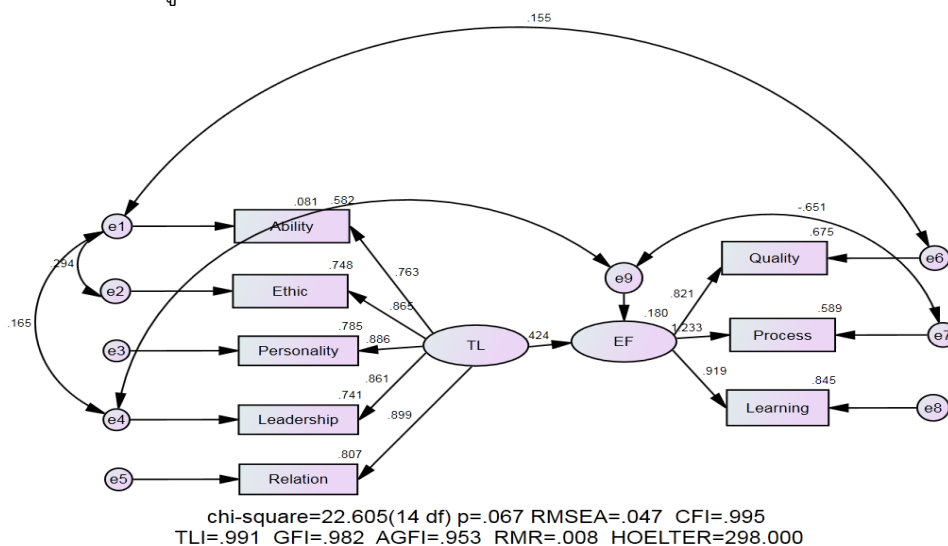
Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน ตัวแปรที่เข้าสู่สมการทำนาย ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethic) มีค่าเท่ากับ .213 (Beta = .213) และด้านภาวะผู้นำ (Leadership) มีค่าเท่ากับ .293 (Beta = .293) โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.474 + .230 (\text{Ethic}) + .339 (\text{Leadership})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = .213(\text{Ethic}) + .293 (\text{Leadership})$$

วิเคราะห์เส้นทาง (Path analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักประมาณค่าสัมประสิทธิ์เส้นทาง โดยการวิเคราะห์หาค่าอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม และทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ในโปรแกรมสำเร็จรูป Amos

ภาพที่ 4 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ตารางที่ 5 ค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (n = 285)

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสม	ค่าสถิติ	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
1. ค่าสถิติไค-สแควร์ (CMIN-p)	22.605	ไม่มีนัย สำคัญทาง สถิติ	เหมาะสมดี

ดัชนีบ่งชี้ความเหมาะสม	ค่าสถิติ	เกณฑ์	ผลบ่งชี้
2. ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (CMIN/df)	1.610	<3	เหมาะสมดี
3. ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P - value)	.067	>.05	เหมาะสมดี
4. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI)	.982	>0.90	เหมาะสมดี
5. ดัชนีวัดความพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI)	.995	0 ถึง 1	เหมาะสมดี
6. ดัชนีรากที่สองของความคลื่อนในการประมาณ (RMSEA)	.047	0 ถึง 1	เหมาะสมดี
7. ดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI)	.953	0 ถึง 1	เหมาะสมดี
8. ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (TLI)	.991	0 ถึง 1	เหมาะสมดี
9. ดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR)	.008	0 ถึง 1	เหมาะสมดี
10. ดัชนีแสดงค่าขนาดกลุ่มตัวอย่าง (CN)	298	>200	เหมาะสมดี

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ห้องประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) โมเดล เพื่อตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณา ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 22.605 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ พิจารณาค่า P เท่ากับ .067 ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (P) ต้องมากกว่า 0.05 ยิ่งมากยิ่งขึ้น ถือว่าผ่านเกณฑ์ เมื่อพิจารณาค่าไค - สแควร์สัมพันธ์ (CMIN/df) ต้องน้อยกว่า 3 หรือเข้าใกล้ 0 ยิ่งดี ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ มีค่าเกณฑ์ปกติ กล่าวได้ว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่เมื่อพิจารณาค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ .047 ซึ่งบอกค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแบบในรูปของรากของค่าเฉลี่ยกำลังสอง แสดงค่าความเหมาะสมของโมเดลเป็นโมเดลที่ยอมรับได้ และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดี (GFI) มีค่าเท่ากับ = .982 ค่าดัชนีวัดความพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI) = .995 ค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) = .995 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (TLI) = .991 และค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (RMR) = .008 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 แสดงว่าโมเดลนี้มีความเหมาะสมที่สุด ยอมรับได้ เมื่อดูตารางการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Pearson Correlation Effective) ใน ตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เมื่อวิเคราะห์ภาพที่ 4 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มีลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านมนุษยสัมพันธ์ (Relation) มีค่าเท่ากับ .899 ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ .886

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การอภิปรายผลการวิจัย นำเสนอตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย ข้อ 1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายได้ว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก 45 องค์ประกอบย่อย มี 3 มาตรฐาน และ 21 มาตรฐานย่อย การวิเคราะห์โมเดลตัวแบบองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ตามลำดับค่าสูงสุด ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีอัยยาศัยที่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส สอดคล้องกับแนวคิดของจุงบาส และโซซิก ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องภาวะผู้นำกับวัฒนธรรมองค์กร (Jung, D. I. et al., 1995) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด สกุลสถาปัตย์ ผู้นำที่มุ่งความสัมพันธ์จะมีความสามารถสร้างความสัมพันธ์อันดีกับสมาชิกในกลุ่มของตน ทำให้งานมีประสิทธิภาพได้ (สมคิด สกุลสถาปัตย์, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับ อิระพล เพ็งจันทร์ ทักษะมนุษยสัมพันธ์ หมายถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (อิระพล เพ็งจันทร์, 2555) สอดคล้องกับทฤษฎีของเบิร์น ผู้นำ มักจะพยายามสื่อสารหรือมีความสัมพันธ์ที่จะยกระดับจิตใจได้สำนึก และคุณธรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรเกิดความพึงพอใจและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ ตามที่กำหนดไว้ (Burns, J. M., 1978) สอดคล้องกับ อิระ รุญเจริญ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะสำคัญ คือต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงาน มีเหตุผล มีอุดมการณ์ (อิระ รุญเจริญ, 2553)

วัตถุประสงค์ ข้อ 2 ศึกษาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายได้ว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) คุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส) ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ข้อที่มีค่าน้ำหนักสูงสุด คือมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเลิศ ตามโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน มีค่าน้ำหนักที่ 1.233 อภิปรายได้ว่า มาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ภาพรวมอยู่ในระดับ ดีเลิศ และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษาที่ชัดเจน โรงเรียนเป็นองค์กรที่เน้นการให้บริการ การบริหารจัดการการศึกษาที่เน้นผู้เรียนมีคุณภาพ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด คือ คนดี คนเก่ง สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับ รัตติกรณ์ จงวิศาล ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่และความรับผิดชอบสูงสุด จำเป็นต้องมีประสิทธิผลสูง มีความสามารถในการกระตุ้นและเอื้ออำนวยให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556) สอดคล้องกับแนวคิดของกันตพัฒน์ มณฑา กล่าวว่ากระบวนการเรียนรู้และพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น โดยมีจุดเด่น เช่น

1) เน้นความต้องการของผู้รับบริการ 2) พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา 3) จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ตามหลักสูตรสถานศึกษา 4) บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ 5) ผสมผสานวิธีการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาโรงเรียน (กัณฑ์พัฒน์ มณฑา, 2561)

วัตถุประสงค์ ข้อ 3 เพื่อศึกษาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายได้ว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น พบว่าปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มี 5 ด้าน เรียงลำดับความสำคัญตามโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .899 2) ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ .886 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเท่ากับ .865 4) ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเท่ากับ .861 5) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีค่าเท่ากับ .763 ผลการวิจัย พบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ ได้วิจัยเรื่อง การบริหารงานอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ที่กล่าวว่า คุณภาพผู้บริหารหรืออาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ต้องมาอันดับหนึ่ง เพราะมนุษยสัมพันธ์ ทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้งานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จเป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับนับถือ ขจัดปัญหาความขัดแย้งได้ดี (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2555)

วัตถุประสงค์ ข้อ 4 เพื่อตรวจสอบปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อภิปรายได้ว่าปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ในรูปค่าสถิติไคสแควร์ ที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีสมมติฐานค่าไคสแควร์ Model Chi - Square = 215.071 และค่า Sig .001 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่แสดงว่าปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นกับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว ที่ให้ความสำคัญ เมื่อพิจารณาตามค่าดัชนีทดสอบโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน มีลำดับความสำคัญ ดังนี้ 1) ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าเท่ากับ .899 2) ด้านบุคลิกภาพ มีค่าเท่ากับ .886 3) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าเท่ากับ .865 4) ด้านภาวะผู้นำ มีค่าเท่ากับ .861 5) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน มีค่าเท่ากับ .763

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้” ผู้วิจัยสามารถสรุปเกี่ยวกับ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารงาน

2) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านภาวะผู้นำ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นผลงานวิจัยดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าจุดเด่นของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่พัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่มีปัญญา สามารถออกไปปรับใช้สังคมได้นั้นย่อมมาจากการยอมรับในตัวผู้นำ หรือผู้บริหารโรงเรียนที่มีความเชี่ยวชาญ มีความรู้ดี เก่งและมีมนุษยสัมพันธ์เข้ากับชุมชนได้ ถือเป็นพฤติกรรมที่ดี สร้างความเป็นกันเอง งานวิจัยฉบับนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารโรงเรียน เพราะมนุษยสัมพันธ์ ทำให้เกิดความรักความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้งานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จ คุณภาพผู้บริหารหรืออาจารย์ ด้านมนุษยสัมพันธ์ต้องมาอันดับหนึ่ง รองลงมาด้านบุคลิกภาพต้องดูดี จึงจะเป็นที่เคารพนับถือ และเกิดความศรัทธา เมื่อมาวิเคราะห์ ด้านคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ (Process) มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1.233 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน มีการใช้กระบวนการบริหารและการจัดการในการเรียนการสอน ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ โรงเรียนมีคุณภาพเป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชน สรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะภาวะผู้นำ ต้องมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีมุมมองในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ลักษณะของผู้นำให้เกียรติและเคารพศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน และเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็น ร่วมแก้ปัญหา ร่วมตัดสินใจ เห็นคุณค่าตนเองและผู้ร่วมงาน ซื่อสัตย์ จริงใจ มีความสามารถกระตุ้น จูงใจให้เกิดความรักและความผูกพันในองค์กร บทบาทความวิจัยเรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน เป็นความสามารถเฉพาะของผู้บริหาร ที่สามารถโน้มน้าวบุคคลากรในองค์กรให้เห็นคล้อยตาม ชักจูงใจบุคคลในองค์กรให้ร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อเสนอแนะ ควรมีการศึกษาแนวทางการนำองค์กรประกอบ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มเติมในองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทในการบริหารจัดการศึกษาของแต่ละชุมชนแต่ละพื้นที่ ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยกับผู้บริหารโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และระดับการศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- กวี วงศ์พุฒ. (2542). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาวิสัยทัศน์นักบริหาร.
- กนต์พัฒน์ มณฑา. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสยาม.

- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอกรอบ 3 (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ข้างฟ้าง.
- ธีระพล เพ็ญจันทร์. (2555). การบริหารจัดการสถานศึกษา. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการสร้างสถิติสำหรับการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สวีริยาสาสน์.
- ปราโมศ อิศโร. (2554). ภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- รัตติภรณ์ จงวิศาล. (2556). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2555). การบริหารงานอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สมคิด สุกุลสถาปต์. (2552). รูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพในการปฏิรูปการศึกษาแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมศักดิ์ สันธะเวช. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.
- Bateman, T. S. & Snell, S. A. (1999). Management: Building competitive advantage (4th ed.). Boston: Irwin McGraw-Hill.
- Burns, J. M. (1978). Leadership. New York: Harper and Row.
- Jung, D. I. et al. (1995). Bridging Leadership and Culture : A Theoretical. Consideration of Transformation Leadership and Collectivist Cultures. Journal of Leadership Studie, 2(4), 22-27.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An introductory analysis. New York: Harper and Row.